

Конвенція про попередження злочину геноциду і покарання за нього : від 09.12.1948 р. А/RES/260(III) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155.

10. Конвенція про припинення злочину апартеїду та покарання за нього : від 30.11.1973 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/A/CONF.189/12>

11. Дурбанская декларация о ликвидации всех форм расовой дискриминации 2001 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/2002decl.shtml.

Мядзель М. М.

курсант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник –

старший викладач

кафедри кримінального процесу,

кандидат юридичних наук

Гаркуша А. Г.

ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ СЛІДЧИМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАКІНЧЕННЯМ СТРОКУ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Актуальність даної теми проявляється в діях законодавця, який вніс велику кількість змін до існуючої моделі кримінального процесу, доповнивши її одними положеннями та вилучивши інші. Не стали виключенням і одна із форм закінчення досудового розслідування - закриття кримінального провадження.

Законодавець доповнив підстави закриття кримінального провадження п. 10. ст. 284 КПК України. Саме це кримінально-процесуальне рішення має дуже важливе практичне та теоретичне значення для кримінального судочинства, так як воно полегшує та спрощує виконання основних завдань кримінального судочинства.

У науковій літературі питанням щодо змін в підставах закриття кримінального провадження розглядаються в монографіях, дисертаціях, статтях, підручниках з кримінального процесу, науково практичних коментарях до Кримінального процесуального кодексу України. Також, різним аспектам інституту закриття кримінального провадження присвячені роботи таких відомих учених, як Барабаш А.С., Біліченко М.А., Благодир С.М., Володіна, Глинська Н.В., Грошевий Ю.М., Н.В., Давидов П.М., Дубинський А.Я., Житний О.О., Жогін М.В., та ін.

ЗУ «Про внесення змін до ГПК України, ЦПК України, КАСУ та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 р. № 2147-VIII запровадив нову підставу закриття кримінального провадження, яка передбачена в абз. 2 п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України [1]. Зазначена підстава викладена у такій редакції: «слідчий, прокурор зобов'язані закрити кримінальне провадження також у разі, коли строк досудового розслідування, визначений ст. 219 КПК України, закінчився та жодній особі не було повідомлено про підозру».

Законодавець надає чітке визначення поняттю процесуального строку, згідно ст. 113 КПК України процесуальні строки – це встановлені законом або відповідно до нього прокурором, слідчим суддею або судом проміжки часу, у межах яких учасники кримінального провадження зобов'язані (мають право) приймати процесуальні рішення чи вчиняти дії [2].

Дотримання процесуальних строків є одним із показників дотримання законності в кримінальному судочинстві, тому законодавець зазначає, що будь-яка процесуальна дія або сукупність дій під час кримінального провадження мають бути виконані без невиправданої затримки і в будь-якому разі не пізніше визначеного законодавством строку.

Доцільним з'ясувати момент початку та закінчення строку досудового розслідування. Відповідно до ч. 1 ст. 219 КПК України, строк досудового розслідування обчислюється з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР) до дня:

- 1) звернення до суду з обвинувальним актом;
- 2) звернення до суду з клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;
- 3) звернення до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;
- 4) ухвалення рішення про закриття кримінального провадження [2].

Відповідно до ч. 2 ст. 219 КПК України строк досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення в ЄРДР до дня повідомлення особі про підозру становить:

- 1) шість місяців - у кримінальному провадженні щодо кримінального проступку;
- 2) дванадцять місяців - у кримінальному провадженні щодо злочину невеликої або середньої тяжкості;
- 3) вісімнадцять місяців - у кримінальному провадженні щодо тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Отже, на підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що законодавець надає чіткі строки та умови для прийняття рішення щодо закриття кримінального провадження.

Втім, у ст. 294 КПК України передбачена можливість неодноразового продовження строку досудового розслідування слідчим суддею. За клопотанням прокурора або слідчого погодженого з прокурором, досудове

розслідування може бути продовжено на строк встановлений у ч. 2 ст. 219 КПК України в разі якщо досудове розслідування злочину або кримінального проступку до моменту повідомлення особі про підозру неможливо закінчити у строк, зазначений в п. 2 ч. 1 ст. 219 КПК України [3, с. 28].

Таким чином строк досудового розслідування у кримінальних провадженнях де особі не повідомлено про підозру може неодноразово продовжений на такі строки:

- 1) до двох місяців у розслідуванні кримінального проступку;
- 2) до шести місяців у розслідуванні злочину невеликої або середньої тяжкості;
- 3) до дванадцяти місяців у розслідуванні тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Разом з цим, після неодноразового продовження строку досудового розслідування на 18 місяців до повідомлення особі про підозру, з моменту вже повідомлення про підозру слідчий має завершити досудове протягом двох місяців і скерувати обвинувальний акт до суду. Проте після повідомлення про підозру у вчиненні особливо тяжкого злочину, в межах загального строку – 12 місяців із дня повідомлення особі про підозру, можна ще продовжити строк досудового до 12 місяців, але вже за погодженням з Генеральним прокурором або його заступником, або ж на менший строк – до трьох місяців за погодженням із керівником місцевої прокуратури [4, с. 149].

Необхідно звернути увагу на строки давності, що передбачені ст. 49 КК України. У ній визначені строки за яких особа може бути звільнена від кримінальної відповідальності. Хоча слідчий Національної поліції України не компетентний звільняти особу від кримінальної відповідальності, але він повинен враховувати строки, які передбачені кримінальним законодавством.

На підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що зміни, внесені законодавцем, є обґрунтовано доцільними і мають важливе значення в практичній діяльності. Необхідно зазначити, що з огляду на позитивну практику суду такий механізм є ефективним та дієвим, а також є запорукою ефективної діяльності слідчих НПУ.

Також, на нашу думку, необхідно внести зміни до ч. 4 ст. 284, а саме доповнити до підстав закриття слідчим кримінального провадження абз. 2 п. 10 ст. 284 КПК України, оскільки така підстава закриття кримінального провадження слідчим існує, але не зазначена в ч. 4 ст. 284 КПК України, що не є коректно і викликає непорозуміння зі сторони практичних працівників.

1. Закон України від 03.10.2017 № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2147-19> (дата звернення 09.05.2019).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року № 4651-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

3. Закриття кримінального провадження слідчими Національної поліції. [методичні

рекомендації]: Гаркуша А.Г., Литвинов В.В., Федченко В.М., - Дніпро: ДДУВС, 2018. – 48 с.

4. Грицак Х. Аналіз внесених змін до кримінально процесуального кодексу: строки досудового розслідування. Підприємство, господарство і право № 3 - 2018. 148 – 151 с.

Окушко А.В.

здобувач вищої освіти
Львівського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – старший
науковий співробітник відділу
організації наукової роботи*
Романов Максим Юрійович

БОРОТЬБА З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ ШЛЯХОМ СПІВРОБІТНИЦТВА ІЗ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Міжнародна співпраця є не лише необхідною умовою боротьби із транснаціональною злочинністю та ліквідації організацій, які розвивають цю діяльність, але й насамперед важливим профілактичним заходом. Всі держави світу повинні розуміти, що жодна з них не є захищеною від діяльності транснаціональних злочинних організацій.

За останні роки співпраця України на міжнародному рівні розвивається надзвичайно швидко і бурхливо. Актуально звернути увагу на те, що раніше підґрунтям співпраці України у сфері боротьби з транснаціональною злочинністю на міжнародному рівні була двостороння взаємодія, а зараз відсоток розвитку покладається на розширення застосування і використання можливостей спеціалізованих міжнародних організацій, що формуються на європейському рівні. Перегляд питань розвитку та становлення нормативної бази співпраці на міжнародному рівні показує, що провідна роль у формуванні та розвитку такого напрямку міжнародної співпраці у сфері боротьби з транснаціональною злочинністю, як договірно-правова координація, належить державі, тому важливе значення для розвитку сфери боротьби з транснаціональною злочинністю має співпраця з Європейським Союзом.

В умовах процесів інтеграції в Україні та ЄС міжнародна співпраця у сфері боротьби з транснаціональною злочинністю набуває важливого значення, що породжує не лише потребу об'єднання зусиль держав та зростання ефективності користування досвідом інших держав при міжнародній співпраці, а й прийняття на національному та міжнародному